

EXISTĂ O DEONTOLOGIE A PROFESIUNII BANCARE ÎN ROMÂNIA ?

WHAT IS THE ROMANIAN BANKING DEONTOLOGY ?

Prof. univ.dr. Ion Turcu

Asist.univ. dr. Mădălina Stan

*Universitatea Babeş-Bolyai
Cluj-Napoca*

*Universitatea Ovidius
Constanţa*

*În business-ul din
România (și nu numai)
nu prea mai există loc de
etică.*

Petru Rareș, citat de Norel
Moise în Bancheri de top,
FINMEDIA, iulie 2008

*An organized money-
market has many
advantages. But it is not a
school of social ethnics or
of political responsibility.*

R. H. Tawney

*In Romanian
business (and not
only), ethics barely
exists.*

Petru Rareș, quoted by Norel
Moise in Top Bankers,
FINMEDIA, July, 2008

*An organized
money-market has many
advantages. But it is not
a school of social ethnics
or of political
responsibility.*

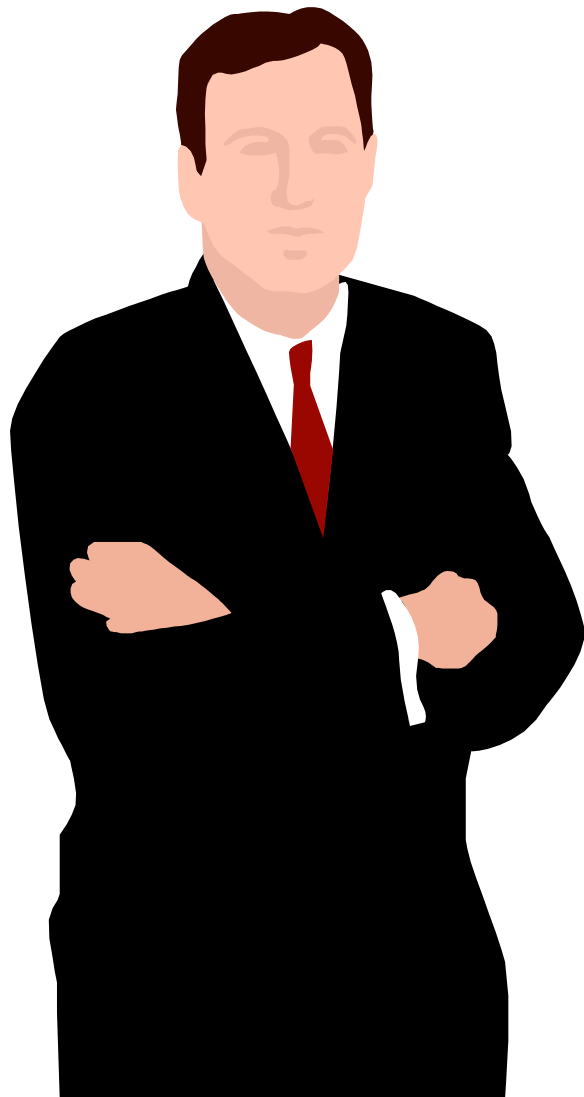
R. H. Tawney

Noțiunea Deontologiei profesionale

Conceptul „deontologie” a devenit vag, imprecis. Pentru unii totul este etică sau deontologie, în timp ce pentru alții, deontologia nu mai are nimic specific, ca urmare a masivei legiferări.

The Concept of Professional Deontology

The concept of deontology has become unclear lately, a notion that lacks sharpness of definition. Moreover, it lost its peculiarity as a consequence of the excessive legislation process.

DREPTUL

**DEON
TOLO
GIA**

MORALA

În mod special, în domeniul bancar, fenomenul deontologic este de o mare complexitate.

The banking field, more than other fields, reflects deontology in a very complex context.

Termenul

„deontologie” a fost introdus în 1826 de Jeremy Bentham în Anglia.

În centrul deontologiei bancare tradiționale se situează secretul profesional legat mai ales de interese private de ordin economic.

This concept was

introduced by Jeremy Bentham in England, in 1826.

The main interest of traditional deontology consists of the professional secret related especially to the economical private interests.

Profesorul Eddy Wymeersch de la Universitatea din Gand, Belgia, consideră deontologia o floare fragilă care are nevoie de condiții foarte specifice.

Eddy Wymeersch, Professor at the University of Grand (Belgium) considers deontology a fragile flower that needs very special conditions.

PROACTIVE LINESM

*Unsecured capital,
unlimited potential.*

Sumitomo Bank
Sumitomo Bank of California Member FDIC

**No. 2
in the world**

În domeniul bancar,
instaurarea unei
deontologii poate fi
concepută pe trei
căi:

1. Norme juridice de
responsabilitate la
care se adaugă
detalii privind
norme de conduită
în relațiile dintre
profesioniști;

There are three ways
that make the
accomplishment of
deontology possible
in the banking field:

1. Laws regarding
liability, completed
by details about the
conduct rules
among
professionals;

2. Încorporarea deontologiei în drept cu utilizarea constrângerii și sancțiunii;

2. The integration of deontology in the law system, using restraint and sanction;

3. Respingerea
ideii de
deontologie ca
aparținând
numai
domeniului
moralei.

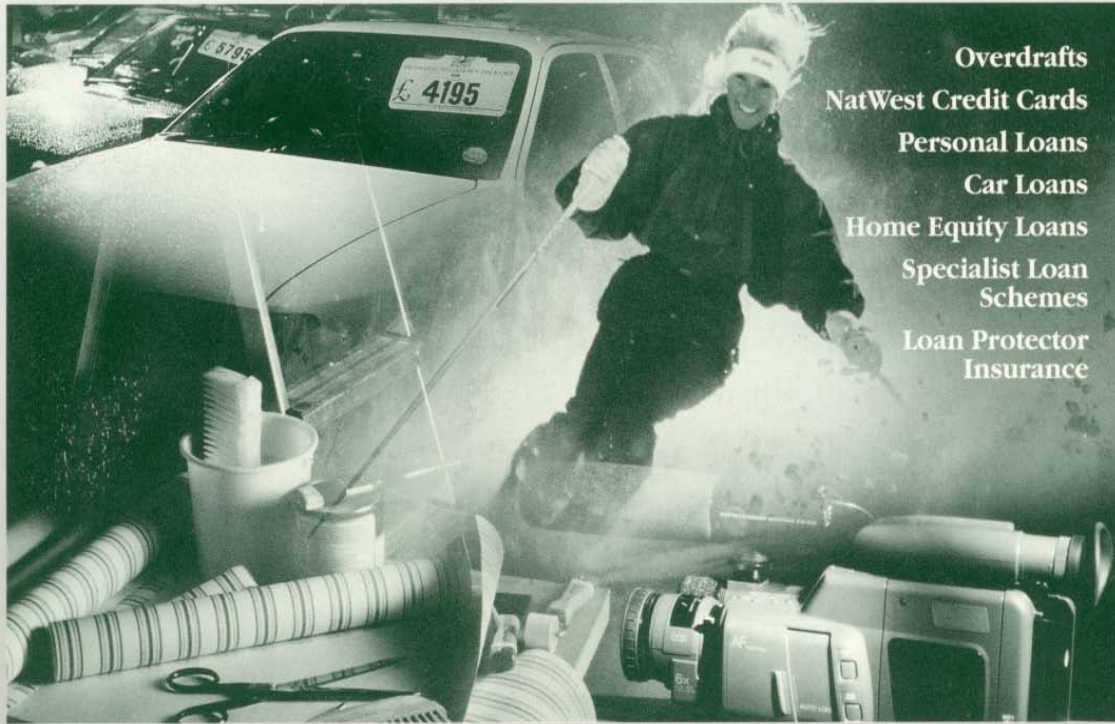
3. The
abandonment
of the prejudice
that deontology
belongs only to
ethics.

În opinia
profesorului
Robert Henrion,
deontologia
desemnează
ansamblul
datoriilor care se
impun în concret
într-o situație
socială
determinată.

According to
professor Robert
Henrion,
deontology
represents a set of
duties required in
a particular social
situation.

Sensible borrowing with

PERSONAL LOANS & OVERDRAFTS

Overdrafts

NatWest Credit Cards

Personal Loans

Car Loans

Home Equity Loans

**Specialist Loan
Schemes**

**Loan Protector
Insurance**

 National Westminster Bank
We're here to make life easier

The difference

Diferența între *lege* și *deontologie* a fost considerată de autorul Van Buuren ca fiind următoarea: „legea cere supunere, iar deontologia este dorită”.

between *law* and *deontology* was perceived by Van Buuren as laying in the opposition between the fact that law requires obedience, whereas deontology is something that is wished to happen.

**Întrebările pe care
le ridică
deontologia
bancară sunt
următoarele:**

1. Care este
conținutul specific
al deontologiei
bancare?

**Banking ethics puts
forward the
following
questions:**

1. Which is the
specific content of
banking ethics?

2. Multiplele intervenții legislative au semnificația dezavuării deontologiei bancare sau ilustrează numai limitele de încredere și eficacitate externe ale acestei deontologii?

2. Do the numerous legislative interferences reflect a weakened banking ethics or do they simply illustrate the limits of liability and efficiency that overpass the limits of this deontology?

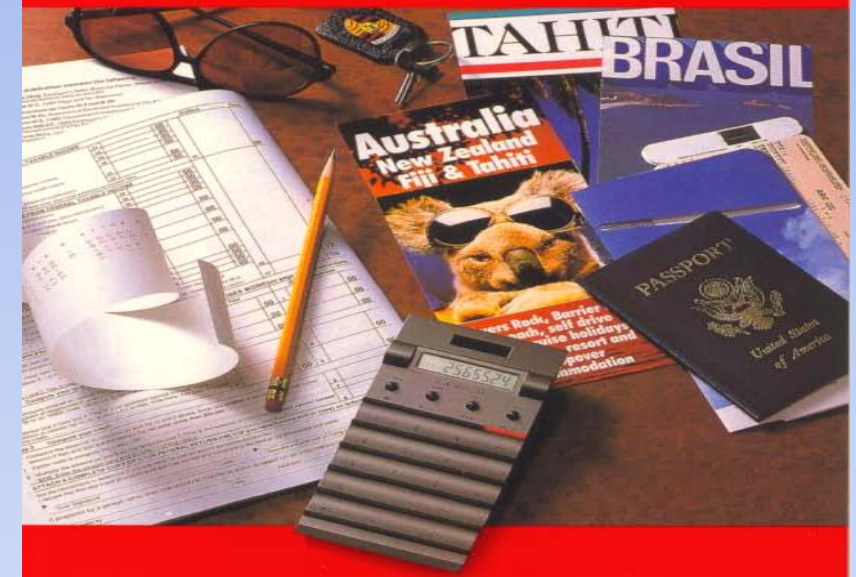
3. Deontologia bancară este un simplu complement util al dreptului obiectiv sau se află într-o poziție interactivă cu acesta?

3. Is banking ethics a simple useful complement of objective law or is it in an interactive relation with the latter?

Let one of our **Savings Choices** help multiply your money.

Save for Retirement with a **BANK ONE IRA**

Situația bancherului este incomparabilă cu altele.

El conduce o societate comercială și trebuie să adopte în fiecare moment decizii pentru care nu găsește răspunsul nici în lege, nici în codul de conduită și în asemenea situații se va manifesta demersul deontologic al bancherului.

The banker's profession is very different from the other ones.

He runs a commercial company and makes decisions every moment, for which he cannot find answers neither in the law, nor in the code of conduct, consequently, in such situations, the bankers' ethics becomes the guide of his actions.

Exemplul 1

Directorul agenției
a stabilit relații
durabile cu
clientela VIP.

Example no. 1

The manager of an
agency has
established strong
relationships with
VIP clients.

Soțul moare subit și soția, total derutată pe plan emoțional și financiar, găsește în director persoana providențială.

At some point the husband suddenly dies and his wife, confused economically and financially, discovers in the manager a providential person.

El se face util, dar
sub aspect
comercial evită ca
valorile să fie
preluate de
concurență. Pentru
a-i mulțumi,
văduva îi oferă un
diamant de o
valoare
excepțională.

Thus, he makes
himself useful; as for
the commercial
matter, the manager
avoids the possibility
that the values
should be attracted
by other competitors.
In order to thank
him, the widow
rewards him with an
exceptional diamond.

În consecință o invită pe văduvă să-l însoțească la sediul principal unde, ascultând explicațiile, primește aprobarea să accepte cadoul, nu fără a preciza că acceptarea nu reprezintă nicio garanție pentru viitor.

As a consequence, he invites the widow to accompany him at the head office. Whereupon listening to her explanations, he receives the approval to accept the gift, no later than mentioning that this acceptance is not a guarantee for the future.

În unele bănci,
conform *business
conduct guidelines*
personalul nu poate
primi și nu poate da
niciun fel de
recompensă, oricare
ar fi valoarea, iar în
altele valoarea este
stabilită la
remunerația netă pe
două zile de muncă.

According to the
business conduct
guidelines, in some
banks, the employees
are not allowed to
accept or to give any
kind of reward, no
matter the value. In
other institutions the
value is established
considering the take-
home money for two
days.

Building a firm foundation when

STARTING YOUR BUSINESS

**Business Start-Up
Service**

**Advice and
Information**

**Business Account
Start-up Loans and
Overdrafts**

Business Insurance

**Card Payment
Services**

**Telephone and
Desktop Banking**

**Interest Bearing
Accounts**

 National Westminster Bank
We're here to make life easier

Exemplul 2

Acordarea de credite întreprinderilor poate ridica probleme deontologice.

Astfel, clientul îi cere băncii să îi găsească un cumpărător pentru firma sa Y, precizând că nu vrea să o vândă firmei X.

Example no. 2

The way in which credits are offered may rise deontological problems.

For instance, a client asks the bank to find a buyer for his company Y, mentioning he does not want to sell it to company X.

Mai târziu,
directorul firmei
X, de asemenea
client al băncii, îl
contactează
spunându-i că
părăsește firma X
pentru a activa pe
cont propriu și
dorește să
cumpere firma Y.

Later, the manager of
company X, also a
client of the same
bank, contacts the
manager to inform
him that he is leaving
company X in order
to be a independent
professional.
Consequently, he
wants to buy
company Y.

Banca se găsește
confruntată cu un
conflict de interese.
Situatia ideală este să
finanțeze cumpărarea
pentru a prelua prețul.
Dacă nu creditează
cumpărarea, riscă să
fie achiziționată firma
Y de către o terță
persoană și aceasta să
fie creditată de o altă
bancă.

The bank finds itself
facing a conflict of
interests. The ideal
situation is to finance
the sale in order to
obtain the price. If it
refuses to credit the
purchase, there is the
risk that company Y
should be bought by a
third party credited
by another bank.

Eigentum statt Miete.

Bausparen:
Der erste Schritt in die
eigenen vier Wände.

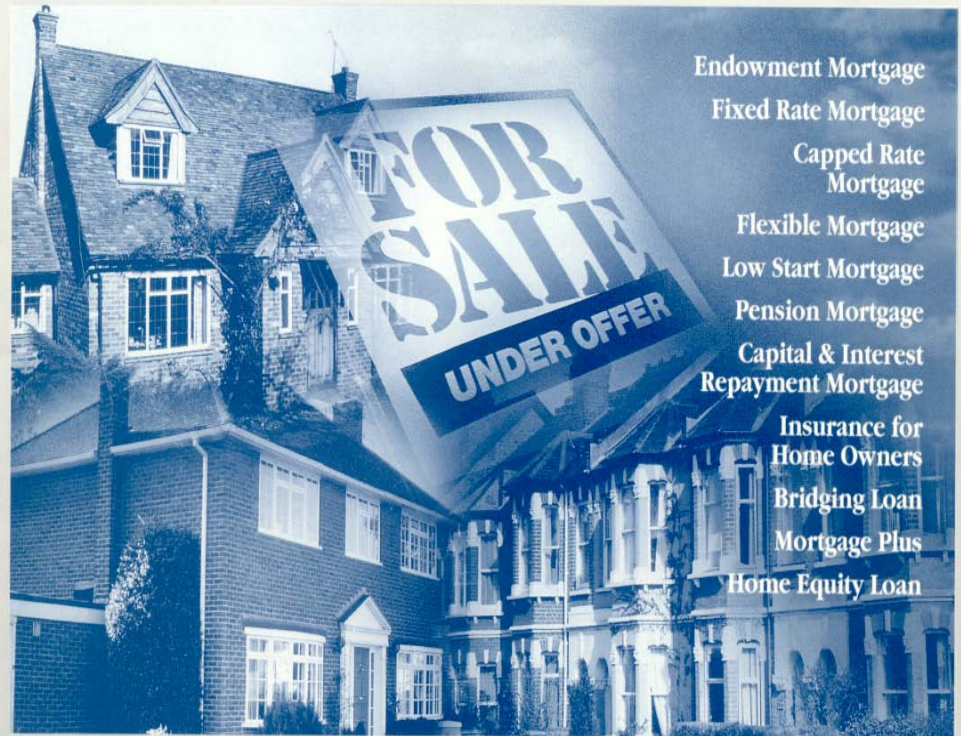

Dresdner Bauspar AG

Buying and protecting your home with

MORTGAGE SERVICES

- Endowment Mortgage
- Fixed Rate Mortgage
- Capped Rate Mortgage
- Flexible Mortgage
- Low Start Mortgage
- Pension Mortgage
- Capital & Interest Repayment Mortgage
- Insurance for Home Owners
- Bridging Loan
- Mortgage Plus
- Home Equity Loan

National Westminster Bank

We're here to make life easier

Exemplul 3

Banca X este informată că banca Y, concurenta sa, se confruntă cu dificultăți și decide să utilizeze informația în publicitatea sa,

Example no. 3

Bank X is informed that its competitor, Bank Y, is facing a difficult period and decides to use this piece of information in its advertising activity,

punând accent pe
propria
soliditate și
scoțând în
evidență
problemele cu
care sunt
amenințați
clienții celeilalte
bănci.

putting forward
its stability and
bringing to light
the problems
faced by the
clients of the
latter bank.

Este, în general,
admisă regula
deontologică
conform căreia
se recomandă
abținerea de a
exploata
asemenea
situații.

According to the
deontological
rules, in these
situations the
use of such
methods is not
advisable.

Exemplul 4

Problema reflectării costurilor băncii asupra tratamentului aplicat clienței capătă o dimensiune semnificativă.

Example no. 4

In the context of deontology, the relation between bank costs and client treatment represents a particular aspect.

Banca organizează structura tarifară astfel încât costurile clienților mai puțin buni să fie suportate de produsul clienților buni, după **principiul universal conform căruia cei buni plătesc pentru cei răi.**

Bank tariffs are conceived in such a way that bad loans are covered by good loans; this functions according to a **universal principle : the good ones pay for the bad ones.**

Banca a optat
pentru
rentabilitatea
produsului și nu
pentru
imputarea
asupra costurilor
generate de
fiecare client.

The bank's option
is for a general
profit and not for
individual losses.

Three Ways To Make Your Money Make More Money.

Evident, este o bancă de orientare socială și problema este dacă acest comportament este deontologic.

When it is about a bank of general interest, this behaviour becomes questionable.

Primul set de concluzii

1. Deontologia este o necesitate, dar nu toate regulile sunt de dimensiune deontologică;

First set of conclusions

1. Deontology represents a necessity, however not all rules have a deontological aspect;

2. Bancherului îi revine o mare parte a răspunderii pentru aprecierea unei măsuri în activitatea cotidiană, dar cea mai redutabilă sancțiune vine de la client;

2. The banker is liable for the decisions he makes in his everyday activity; however, the most important reaction comes from the client;

3. Conduita deontologică a bancherului se înscrie într-o societate în perpetuă evoluție, ceea ce impune o imediată adaptare a comportamentului la această evoluție.

3. The banker's behaviour develops in the context of a continuous social evolution and this supposes a permanent update.

Actualitate și perspective

În viitor, marea
problemă va fi noua
relație între:

- morală,
- pluralitatea eticilor,
- deontologia
dispersată și
confuză.

Current events and perspectives

The next years
prefigure a new
relation between

- ethics
- the plurality of
ethics
- the dissipated and
confusing
deontology.

**Epargner,
pour mieux profiter de la vie!**

**Société de
Banque Suisse**
Schweizerischer
Bankverein

Judecățile etice nu sunt obligatorii și în viața privată, în societatea pluralistă. Astfel, Clinton a adoptat o atitudine pe care unii o pot considera, legitim, ca fiind contrară eticii.

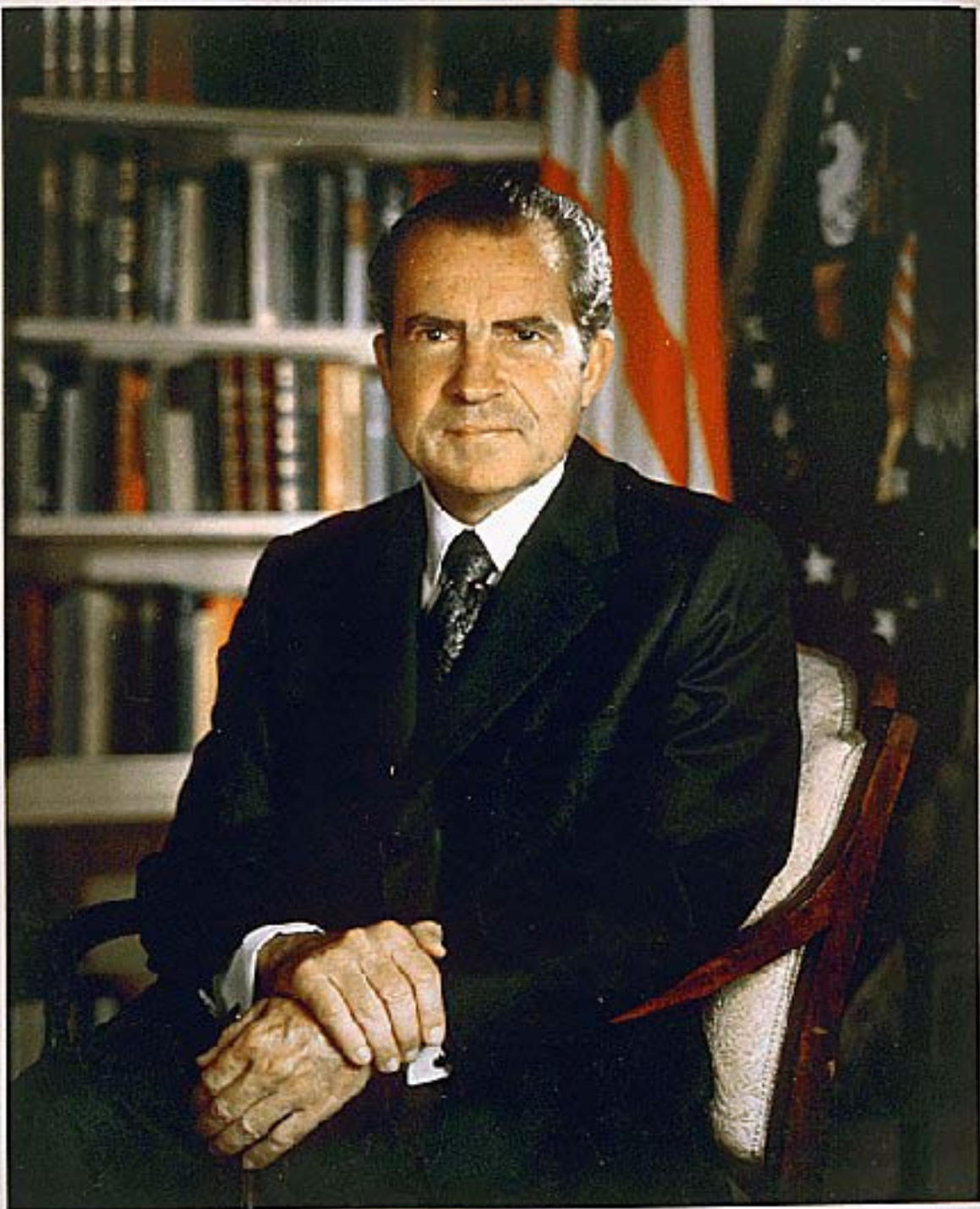
However, ethical judgements are not compulsory in private life, inside a plural society. For instance, president Clinton adopted an attitude that is legitimately considered, by some people, as being against the ethics.

Totuși, într-o societate pluralistă cu o pluralitate de etici este imposibil să se obțină un consens asupra justeii concepții de viață.

However, inside a plural society, with a plurality of ethics, it is impossible to reach a consensus regarding the right way of living and acting.

În timp ce
impeachment-ul
președintelui
Nixon era legat de
nerespectarea
deontologiei și a
legii penale,

Whereas president
Nixon's
impeachment was
related to the
unrespect of
deontology and
criminal law,

președintele

Clinton a făcut
numai o alegere
de orientare
privată legată de
o etică personală,
hedonistă.

president

Clinton simply
made a private
choice
according to a
hedonist
personal ethics.

Clinton a crezut
(dar s-a înșelat)
că trebuie să
nege faptele,
mințind sub
jurământ.

He mistakenly
thought that he
should deny his
deeds, lying
under oath.

Ca orice om,
Clinton are
dreptul la
propria etică a
vieții cât timp
este vorba despre
o relație între
adulții care
consimt, dar nu
încalcă nicio
lege.

As any other man,
Clinton has the
right to his own
ethics as long as it
is all about a
relationship
between
individuals that
are aware of their
deeds and do not
violate any law.

Desigur că el nu
are și dreptul să
încalce regula
morală a
credinței în
angajamentele
civice.

However, he is
not supposed to
ignore the
ethics of civic
commitment.

Poporul american,
în dezacord cu
elitele, a apreciat
că vina lui este
lipsită de
gravitate.

*Honni soit qui
mal y pense!*

Unlike the elites,
the American
people did not
consider Clinton's
blame as being
a serious one.

*Honni soit qui
mal y pense!*

INSURED

Or

NOT INSURED

A Guide
to What Is
and Is Not
Protected
by FDIC
Insurance

Each depositor insured to \$100,000

Al doilea set de concluzii

1. Noțiunea deontologiei este neuniformă și acoperă mai multe noțiuni accesorii;

Second set of conclusions

1. The concept of deontology is not homogeneous and it covers several accessory notions.

2. Este necesar să se accentueze aspectul etic al deontologiei bancare, umanizarea raporturilor materialiste prin excelență;

2. It is necessary that the ethical aspect of banking deontology be more strengthened. This is even more important since it appeals to a human input when all relations focus on material aspects.

3. Deontologia bancară are în centrul său regulile întăririi încrederii clienților în profesiunea bancară;

3. Banking ethics focuses on the set of rules that are meant to strenghten the client's trust in banking profession.

4. Viitorul deontologiei va depinde, cel puțin parțial, de raportul între reglementare și morală.

4. The future of deontology will depend, at least partially, on the relation regulation-ethics.

Utilizarea mai intensă a autoreglării va contribui la reducerea sarcinii legislative și va contribui la introducerea unor norme adaptate exigențelor concrete .

A more intensly used regulation will lead to a diminished legislative charge and will contribute to the passing of more practical laws.

Codul francez de bună-conduită

(Legea din 2 iulie 1996) a transpus Directiva europeană nr. 93/02/CE și a consacrat șapte principii de bună conduită.

The French Code of conduct

(The French Law of 2nd July 1996) has passed the European Directive no. 93/02/CE and identified seven principles of conduct.

În 1997 Asociația
Belgiană a
Băncilor a adoptat
un Cod de bună-
conduită

In 1997 the Belgian
Bank Association
adopted a Code
of Conduct

**Legea nr. 99/2006,
Partea I, Titlul II,
Capitolul II:
Secretul
profesional în
domeniul bancar
și relația cu
clientela conține
și unele aspecte
deontologice (art.
111-119).**

**Law no. 99/2006,
Part I, Title II,
Chapter II: The
professional
secret in the
banking field and
the relationship
with the clients
comprises also
several
deontological
aspects (art. 111-119).**

Absența sau
imprecizia
deontologiei
impune
reglementarea
legală a răspunderii
bancherului.

The lack or
unclarity of
deontology
imposes a legal
regulation of
the banker's
liability

„The definition of a good loan is a loan that's paid back”

(Charles Van Horn,
bancher newyorkez)

În *bestseller*-ul „The Bankers”, Martin Mayer atenționează că megaconcernul bancherilor ne controlează viața.

Martin Mayer states in his *bestseller The Bankers* that the bankers seem to control our lives.

Același autor îl citează pe avocatul newyorkez, Henry Harfield, care s-a adresat colegilor săi din Baroul New York spunându-le:

The same author quotes Henry Harfield, a lawyer from New York, who said to his colleagues of the New York Bar:

***”Just remember this: if
bankers were as smart as
you are, you would starve to
death”***

Bancherul Kay A. Randall de la United Virginia Bankshares, a fost omagiat cu ocazia pensionării, după 50 de ani de activitate în bancă.

Kay A. Randall, a banker of United Virginia Bankshares was celebrated for his retirement after 50 years of activity in the bank.

Un ziarist l-a
întrebat care a fost
cea mai
importantă
schimbare pe care
a sesizat-o în
bancă în 50 de ani
de serviciu.

A journalist told
him: "*Think about
the most
important thing,
the most
important change
that you have seen
in banking in this
half-century of
service.*"

După câteva
minute de
gândire, bancherul
a răspuns:

„**Aerul
condiționat**”.

After a pause of a
few minutes, he
answered:

”***Air
conditioning***”.

John Adams (1735-1826) al doilea președinte al SUA: “băncile au adus mai multe prejudicii religiei, moralității, liniștii, prosperității și chiar vieții națiunii decât au putut sau vor putea vreodată să facă bine”.

John Adams (1735-1826) stated that “banks had done more injury to the religion, morality, tranquility, prosperity, and even wealth of the nation than they can have done or ever will do good”.

George Scott

(First National City
Bank of New
York):

George Scott

(First National City
Bank of New
York):

*”If you feel sick you go to the
doctor, if you’re in trouble, you go
to the lawyer, and if there is
anything else wrong, you go to the
banker.”*

*“Criminalii nu își
găsesc întotdeauna
pedeapsa în
această lume, dar
greșelile sunt
pedepsite
întotdeauna fără
milă” (un poet).*

*“Criminals do not
always find their
penalty in this
world, but
mistakes are
always punished –
mercilessly and
without
exception.”*

Bancherul american

Walter Wriston
bagateliza:

*„Trăim în era
îngrijorării. Oamenii
se îngrijorează
pentru orice –
pentru tichetele de
parcare, pentru
gropile din asfalt și
pentru bănci”.*

Trying to diminish the
importance of this
issue, Walter
Wriston, an
American banker,
stated:

*”We live in an age of
concern. People are
concerned about
everything – about
parking tickets, about
potholes, about
banks.”*

Evoluția răspunderii

bancherului a
depășit faza
reparării
prejudiciului
cauzat datorită
afirmării
principiilor
precauției și
prevenției

Banker's liability
goes beyond the
limits of the
reparation for an
injury caused by
the stating of
precaution and
prevention
principles

Bancherul a devenit instrumentul unui serviciu public de distribuire și reglementare a creditului.

The banker became an instrument of the public service of credit distribution and regulation.

Pe măsură ce i s-au recunoscut noi prerogative, bancherul a devenit răspunzător pentru că i s-a cerut o contribuție pecuniară.

Aquiring new prerogatives, the banker has become liable as a pecuniary contribution was requested.

S-a trecut de la
bancherul
răspunzător pentru
banii care i-au fost
încredințați la
bancherul
răspunzător pentru
ceea ce finanțează
ori refuză să
finanțeze.

It is the evolution
from the banker
responsible for
the the money he
was entrusted
with to the
banker
responsible for
everything he
finances or
refuses to finance.

*Bankers function by
reference to prudence. It's
imprudent for them to do
anything until they have to.*

Brian Freeman, Executive Director
Chrysler Loan Guarantee Board

S-a trecut de la o
responsabilitate
civilă la o
răspundere
pecuniară.

It is the transition
from a civil
liability to a
pecuniary
liability.

Centrul de gravitate a răspunderii s-a deplasat de la dreptul comun spre “răspunderea-funcțiune”.

Banker` s liability evolved from the ordinary law toward a so-called *function-liability*.

Funcția socială pe care o îndeplinește justifică prerogativele care îi sunt recunoscute, însă, din momentul în care nu mai îndeplinește această funcțiune, răspunderea trebuie să fie angajată.

The social role of a banker justifies his prerogatives, but as soon as his function stops, his liability needs to be implemented

Bancherul a devenit un actor principal și un răspunzător ideal. El este veriga esențială a relațiilor economice și comerciale.

The banker has become the main actor and the ideal liable person. He is the essential link of the economical and commercial realations.

O aplicare pură și simplă a răspunderii bancherului ar putea genera un contencios în cascadă cu consecințe economice considerabile.

A sheer application of banker's liability might cause a continuous contentious matter, bringing along considerable economical consequences.

ÎN CONCLUZIE: IN CONCLUSION:

Bancherul
răspunzător va
repara prejudiciile
cauzate de
activitatea sa și de
riscurile indirecte
legate de aceasta.

The liable banker is
due to repair any
damage caused by
his activity or the
risks indirectly
related to it.